

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MDP CSONGRADMEGYEI BIZOTTSAGANAK LAPJA

XII. évfolyam, 84. szám

Ára: 50 fillér

Vasárnap, 1956. április 8.

Az SZKP XX. kongresszusának szellemében minden erőnkkel azon kell munkálkodnunk, hogy a termelésben még előbbre jussunk

A szegedi pártértekezlet

A Magyar Dolgozók Pártja Szegedi Városi Bizottsága szombaton tartotta meg az MSZT székházban a városi pártértekezletet. A reggel, néhány perccel 8 óra után kezdődő értekezleten az elnökség megválasztása után az elnöklő Vereska András elvtárs, a városi pártbizottság másodtitkára emlékeztette a résztvevőket, hogy a legutóbbi pártértekezlet óta a kommunista mozgalom két kiváló szegedi elvtársat veszített el, Cseh Imre és Komócsin Illés elvtársat. Az értekezlet résztvevői néma felállással adóztak emléküknél.

A mandátumvizsgáló-, a jelölő-, és a szavazatszedő-bizottság, valamint a két jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása után az MDP Szegedi Városi Bizottságának beszámolóját Ladányi Benedek elvtárs, a városi pártbizottság első titkára ismertette.

A városi pártbizottság beszámolója

A beszámoló elején Ladányi Benedek elvtárs ismertette azokat az elméleti következtetéseket, amelyeket a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa az emberiség történetének tényeiből és a jelenlegi eseményekből levont. Beszélt arról, hogy milyen jelentősége van annak, hogy a szocializmus kilépett egy állam kereteiből és világhadszerre vált. Elmondotta, hogy a

Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa milyen sokoldalúan világított meg a háború kiküszöbölésének lehetőségeit a jelenlegi időkben. Majd részletesen foglalkozott azzal, hogy a tőkés társadalom forradalmi átalakításának nem minden körülmények között kell polgárháborúval járnia. Majd áttért a gazdasági építőmunka eredményeinek értékelésére.

A szegedi üzemek munkája

A legutóbbi pártértekezlet óta a gazdasági építőmunkában, a kulturális és politikai életben a párt vezetésével, a dolgozó tömegek támogatásával, a jobboldali elhajlás következtében keletkezett számos nehézséget leküzdve, jelentős eredményeket értünk el — mondotta Ladányi elvtárs. — Erre az időszakra esik az első öt éves terv befejezése. Az elmúlt év a második öt éves terv sikeres előkészítésének éve volt és januárban kezdtük meg a második öt éves terv első évére eső gazdasági feladatok végrehajtását. A városunk területén folyó gazdasági építőmunkának nemcsak szegedi, hanem megyei, sőt országos jelentősége is van. Szeged országos szempontból egyik legjelentősebb könnyűipari centrum. Textilipari termelés szempontjából a második-harmadik helyen állunk, Csongrád megye iparának kb. 60 százaléka városunkban van. Városunk területén van több olyan ipari, közlekedési és kereskedelmi központ, mint például a DÁV, a Posta, a MÁV Igazgatóság, hét nagykereskedelmi vállalat, amelyek több megérvé kiterjedő hatáskörrel rendelkeznek.

Az egész beszámoló időszakaiban a gazdaság, a fejlődés és a szocialista ipar termelés területén fordulatot értünk el.

Ez azonban nem volt könnyű feladat. Először is a pártban belül a meglazult ideológiai és szervezeti egységet kellett megszilárdítani. A pártmunka középpontjába

pedig a gazdaságos termelés megoldását kellett állítani. A márciusi határozat alapján azt a lenini tanítást állítottuk a politikai munka középpontjába, hogy „a munka termelékenységének végeredményben a legfőbb az új társadalom győzelme szempontjából”, hogy az élet-színvonal emelésének egyetlen valós biztosítéka a termelékenységnek az életszínvonalat megelőző emelkedése.

A párttagságra és a munkájuk megújítására volt az alapvető feladat. A jobboldali elhajlás széleskörű elterjedése és a szocialista iparosítás alapvető elvét — a nehézipar fejlesztésének elsődlegességét tagadta. A szocialista iparosítás politikája elferdítésével összefüggően elterjedt az elért eredmények jobboldali bírálata, lebecsülése, a tervezésünkről és terveink túlfeszítettségéről, az alacsony élet-színvonalról szóló demagóg kritika, az engedmények és kedvezmények állandó hangoztatása anélkül, hogy gondoskodtak volna a követelések teljesítésének feltételeiről.

Ezután arról beszélt, hogy milyen hiányosságok mutatkoztak az 1955 márciusi Központi Vezetőségi határozat előtt. Elmondotta, hogy az elmúlt két évben a szocialista ipar termelésének alakulását két ellenkező tendencia mutatja. 1954-ben az ipar Szegeden tervét csak 98,2 százalékra teljesítette. Ez visszaesést jelentett 1953-hoz viszonyítva. 1955-ben azonban az évi tervet már 103,2 százalékra teljesítette Szeged ipara. 1954-ben az az alacsony és év közben többször csökkentett tervek, a magas munkaerő és bér-alap-felhasználás, a lényegesen emelkedett átlagkeresetek ellenére csökkent a termelékenység, nőtt az önköltség.

kásosztály haladottabb rétegére támaszkodva a szakszervezet, DISZ, MNDSZ és a többi tömegszervezetek támogatásával, a politikai tömegmunka fellendítésével elértük, hogy a párttagságunk és a dolgozók többsége, helyesen foglalt állást a párt főbb politikai célkitűzéseiben.

A fokozatosan bekövetkezett változást a Szegedi Cipőgyárban az akkori titkár — Gera elvtárs — úgy jellemezte, hogy „most már a párttagok nem nézik el a lógást, a hanyag munkát, az anyagpocsékolást, hanem rászóznak a mulasztókra és visszaadják a rossz munkát”.

Mint ismeretes, különösen 1954-ben általános volt a normák, a technológiai, a

Felhasználatlan tartalékaink

Ez az első eredmény azonban nem elég, még sok fel nem használt tartalékunk van. Nem tudtuk a normát nem teljesítők számát csökkenteni, sőt 1955-ben kb. 1500-ra emelkedett a számuk. Ez összefügg a nagyarányú munkaerővándorlással. Ez még ma is több, mint 10 százaléka az állományi létszámnak. Változatlanul magas és az elmúlt év utolsó negyedében még nőtt is az álbetegek száma. Az igazolatlan mulasztásból 1955-ben is több mint 25 millió forint veszteségünk volt a termelésnél. Magas az elkésők száma is. Három nagyüzemünkben, Újszegedi Kender, Szegedi Kender, Textilművekben például az elmúlt évben 450 óra esett ki 908 fő elkéséséből.

Sok még ma is a társadalmi tulajdon ellen elkövetett bűncselekmény. A Csongrádmegyei Építőipari Vállalat például 1955-ben elmlített 15 esetben tett feljelentést, 11 esetben kártérítésre kötelezték a dolgozókat.

Hogy kellő eredményt nem értünk el, annak az is oka, hogy ebben a munkában nem tudtunk eléggé támaszkodni a becsületes dolgozók támogatására. Nem egyedülálló eset a Kéziszerszámárgyár volt vezetőjének, Pukánszkinak a magatartása sem, aki ahelyett, hogy kiállt volna a határozat mellett, abban az időben, amikor a munkabér és technológiai fegyelem megszigorítása volt a soronkövetkező feladat, elutazott Szegedről. Úgy gondolta, mint néhány más gazdasági és szakszervezeti vezető, hogy győzze meg a párt a dolgozókat.

A határozat végrehajtásának gazdasági és politikai hatása mégis pozitív, mert jelentősen hozzájárult a határozat a gazdaságosabb termeléshez, az igazságosabb jövedelemelosztáshoz. Az elmúlt év végéig elértük, hogy az üzemek, körülbelül 80 százalékban a tervidőszakhoz igazodva kidolgozták a párt-és gazdasági vezetés közös intézkedési tervét, amelyben a pártpolitikai és a gazdasági munka szoros egysége jut kifejezésre. Az ilymó-

bér- és munkafegyelem lazulása. 1955 augusztusában a KV-nek a bér, norma és technológiai fegyelem megszilárdítására vonatkozó határozata végrehajtásával sikerült e helyzetet változtatni.

Visszaállt a helyes arány a termelés és a kifizetett bérek között, javult a technológiai fegyelem. Vannak azonban még olyan üzemek, mint a Délost, a Szegedi Kender stb., ahol egyik-másik művezető, minőségi ellenőr, műszaki vezető elnézi a műveletek kihagyását. Eredménynek tartjuk, hogy a normát nem teljesítők között jelentősen csökkent a párt- és DISZ-tagok száma. A Ruhagyárban például egy párttag sincs a 100 százalék-kon alul teljesítők között.

don végzett pártellenőrző munka sokkal jobban segítette a termelést, mint az egyszerű beszámoltatás. Ez lehetővé tette a párttagságnak és egyéb tömegszervezeteknek a termeléssel szoros összefüggő pártfeladatok kiosztását.

Igen jó közös intézkedési tervek készítették a Szegedi Kendergyárban, a Szegedi Jutafonóban. A tervek lebotották üzemrészekre, helyenként megszabták a brigádok, pártcsoportok, néhol a DISZ és szakszervezeti csoportok és népművelői feladatait is. Azonban a termelő üzemeknek körülbelül 20 százaléka, például a Vasúttelep, a Ládagyár stb., nem készít közös intézkedési tervet.

Egyes helyeken a pártpolitikai munkára vonatkozó rész sablonos; nem tükrözi különösen a szakmai ismereteket, az élenjáró módszerek terjesztésével kapcsolatos feladatokat.

Komoly akadály a termelés fellendítésében a pártfunkcionáriusok alacsony szakmai képzettsége. A pártvezetőségekbe beválasztott műszaki vezetők aránya most lényegesen javult. Ez azonban kevés. Az elmúlt évben igen erőteljesen hozzáfogtak a hiányosság felszámolásához a Szegedi Kenderben, a Lemezyárban, az Újszegedi Kenderben és több helyen. Tanfolyamokat tartottak, brosrákat adtak ki. Néhány vitaelőadás után azonban majdnem mindenütt abbahagyták. A városi párt-VB sem korlátozta a kezdeményezést. Balogh és Tulkán elvtársak, de én magam sem tettem eleget ezen a téren. A jövőben — mint ahogy az SZKP XX. kongresszusa is hangsúlyozta ezt — a párt propagandamunkájának szerves része kell hogy legyen a gazdasági ismeretek terjesztése.

A Központi Vezetőség 1955 márciusi és novemberi határozata kötelezővé teszi az iparban minden gazdasági és pártvezető számára — az SZKP XX. kongresszusa is erősen aláhúzza — a tervek ütemes, dekád, havi, negyedévi terv szerinti teljesítését,

A Béke-Világtanács április 6-i délelőtti ülésén felszólalt többek között Ilja Erenburg szovjet író, a szovjet küldöttség tagja.

A Szovjetunió, mint ismeretes — legújabb leszerelési tervében javasolta, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok hadseregének létszámát másfél-másfél millióra kell csökkenteni. Az

amerikai terv viszont két és fél-két és fél millióban kívánja meghatározni a fegyverben tartható szovjet és amerikai katonák számát. „Ez a kérdés nem tartozik illetékességünkbe, — mondta erről Erenburg — és mint a béke hívei csupán azt mondhatjuk, hogy minél kevesebb lesz a világon a katona, annál nyugodtabb lesz a népek élete”.

A tervek teljesítését rendszeresen ellenőriztük és ahol elmaradást tapasztaltunk, azonnal intézkedtünk a munka megjavítása érdekében.

Ennek eredményeként javult a termelés ütemessége, és más mutatók teljesítése is. Azonban a 270.000 túlóra és az, hogy még nincs olyan

üzemünk, amelyik az év során minden dekád tervét teljesítette volna, valamint az, hogy egy-egy negyedév alatt a terveket 10—25-ször módosították (pl. Ruhagyár), el-lemtmond az ismert KV határozatnak — gátolja az ütemes, egyenletes termelés megvalósítását.

A technikai színvonal fejlesztése

A KV és a Minisztertanács levele után az ipar technikai, műszaki színvonalának emelését a munkások, a műszakiak alkotóan támogatták, azonban a technika fejlesztését nem tudtuk még tömegmozgalommá szélesíteni. A minisztériumi iparban több mint 1000 javaslat hangzott el a műszaki fejlesztés irányában. Ezekből mintegy 350 került az év utolsó negyedében megvalósításra. Ez is hozzájárult ahhoz a 122 millió forint nyereséghez, amelyet a szocialista ipar az elmúlt évben befizetett. A Szegedi Ruhagyárban például a javaslatok megvalósítása 873.953 forint megtakarítást eredményezett. Tovább javult a munkások és műszakiak, a tudomány és az ipar kapcsolata, szaporodott azoknak a dolgozóknak a száma, akik újításokkal támogatják a műszaki fejlesztést.

A vezetőségválasztó taggyűlések azonban tömegével hangzottak el olyan panaszok, hogy a termelés javításával, az újításokkal és egyszerűsítésekkel kapcsolatban elhangzott bírálatokat és javaslatokat nem veszik kellően figyelembe.

Ez a tömegektől való elszakadás veszélyét rejti magában és kihat az alkotó aktivitásra. Az említett eredmények ellenére 1955-ben 1954-hez képest csökkent a beadott, elfogadott újítások száma és gazdasági eredménye is.

A párt-, gazdasági, műszaki vezetés, a szakszervezet, a DISZ, az MSZT és az Ismeretterjesztő Társulat munkájának egyik leggyengébb területe a műszaki-technikai fejlesztéssel, az élenjáró módszerekkel, az újításokkal, a kiváló dolgozókkal, a műszaki értelmiséggel való foglalkozás.

Különösen a gazdasági vezetők figyelmét kell ezekre a hibákra felhívni, mert végül is ők a legfőbb felelősei ezeknek a kérdéseknek. Rendkívül veszélyes jelenség ez és a pártértekezlet után az első feladatunknak kell tekinteni e türhetetlen helyzet felszámolását. A párt-szervezetek 1955—56. évben több gondot fordítottak a kiváló dolgozók, újítók politikai nevelésére. A kb. 2500-ból kb. 700 részt vett párt-és DISZ-oktatásban. De ez is kevés. Eléggé elterjedt a hitvány, hogy sok kiváló dolgozó, művezető, s a műszakiak egy része nem vesz részt kellően a társadalmi, politikai életben.

Az sem serkent aktivitásra, hogy a kiváló dolgozó kitüntetéseként nem veszik

számításba az illető társadalmi, politikai aktivitását, sőt nem ritkán a pártpolitikájával egyes kérdésekben szembenállók is kitüntetnek és jutalmaznak. Biztosítani kell e jelentős réteg szakmai továbbképzését is.

Az SZKP XX. kongresszusa és a KV határozatai alapján a pártnak nagyobb súlyt kell helyezni a műszaki, technikai színvonal fejlesztésére. Egyrészt azért, mert csak egyes üzemek rekonstrukciójára számíthatunk, másrészt azért, mert távolról sincs feltárva a meglévő lehetőség ezen a téren. Némely helyen, például a Paprikafeldolgozónál a megkonstruált újítások kikísérletezését és kivitelezését nem támogatja kellően sem a vállalatvezetés, sem a minisztérium.

Az önálló műhelyenkénti gazdasági elszámolás, amelynek fontosságáról az SZKP XX. kongresszus határozata is szól, a szocialista ipar egyik alapvető feltétele. Mégis, üzemeknek körülbelül 50—60 százalékában még nincs bevezetve. Jó lenne, ha a Könnyűipari Minisztérium és a Városi Tanács nagyobb gondot fordítana ebből a szempontból is az iparvezetés megújítására.

A Központi Vezetőség márciusi határozata után a budapesti 20 nagyüzem versenykihívásához való csatlakozás kiemelte a munkaverseny-mozgalmat a korábbi tespedésből. Ipari üzemek kivétel nélkül résztvettek ebben a versenyben és ennek jelentős része volt az 1955. évi tervek túlteljesítése.

Mind a mai napig azonban nem sikerült elérni, hogy a vállalatok a dolgozók egyéni felajánlásaira épüljenek, és annak alapján értékeljék rendszeresen. Az egyéni, páros, brigád és üzemek közötti verseny segítése pedig célirányos, a vezetők által vezetett mozgósító politikai és szervező munkából álljon, bátor kezdeményezésre buzdítson.

Több üzemben, például a Paprikafeldolgozóban, a Szegedi Kenderben, a Textilművekben a felajánlások teljesítése kimutatta a túlóratos vállalat. Az 1956-os évnél is hasonló jelenségek vannak az Újszegedi Kenderben, Jutafonóban, Cipőgyárban. Óvatosak a vállalatok az igazgatók részéről a munkásjóléti kérdésekben, a munkavédelem stb. tekintetében is. Ezekre az óvatos vállalatokra — amelyeket a vezetők tettek — a munká-